

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Warszawa, 10 maja 2021 r.

DIH-3.707.19.2021.IJ

DECYZJA DIH-III/22/2021

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1706), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji nr 18/2021 Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie z 9 lutego 2021 r. (nr akt kontroli: ZT. 8361.318.2020), na mocy której, przedsiębiorcy Grzegorzowi Nowakowi prowadzącemu działalność pod firmą Nowak Grzegorz Firma Pogrzebowa w Bochni wymierzono karę pieniężną w wysokości 9.000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych) z tytułu niedopełnienia obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 178), co wyraziło się nieuwidocznieniem, w miejscu świadczenia usług, w żaden dostępny konsumentom sposób, cen świadczonych usług związanych z prowadzeniem pogrzebów i kremacją, **utrzymuje ww. decyzję w mocy.**

Uzasadnienie

W dniach 9 i 22 grudnia 2020 r. inspektorzy reprezentujący Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie zwanego dalej: „Małopolskim WIIH” lub „organ pierwszej instancji”, przeprowadzili kontrolę w zakładzie usług pogrzebowych należącym do przedsiębiorcy (...), dalej: „strona”, „strona postępowania”, „przedsiębiorca”.

Uprzednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162), dalej: „Prawo przedsiębiorców”, skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 3 grudnia 2020 r., ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli: legalności i rzetelności działania przedsiębiorcy, przestrzegania wymogów ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178), dalej: „ustawa o cenach” oraz rzetelności uwidaczniania cen.

Skontrolowany przedsiębiorca prowadzi działalność usługową związaną z prowadzeniem pogrzebów i kremacją zwłok oraz sprzedażą trumien i urn. W trakcie kontroli inspektorzy Inspekcji Handlowej sprawdzili zatem przestrzeganie przez przedsiębiorcę wymagań ustawy o cenach w tym obszarze. Sprawdzono 12 oferowanych do sprzedaży trumien oraz 30 urn, które były oznaczone cenami. Ceny te uwidocznił w postaci napisów na wywieszkach bezpośrednio przy nich lub blisko towaru, którego dotyczyły.

Natomiast przedsiębiorca, w miejscu świadczenia usług, nie uwidoczniał w żaden dostępny konsumentom sposób cen świadczonych przez siebie usług związanych z prowadzeniem pogrzebów i kremacją zwłok.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy o cenach.

W dniu 18 grudnia 2020 r. przedsiębiorca przesłał pocztą elektroniczną cennik świadczonych usług związanych z prowadzeniem pogrzebów i kremacją zwłok.

Ponadto przedsiębiorca złożył wyjaśnienia dnia 22 grudnia 2020 r. w których oświadczył, iż nie wiedział, że cennik którym się posługuje musi być wystawiony klientom w zakładzie. Cennik ten, zdaniem przedsiębiorcy, zawsze istniał gdyż musiał przedstawiać ceny klientom, a jego ostatnia zmiana miała miejsce w dniu 1 czerwca 2020 r. gdyż pobierano dodatkowe opłaty związane z covidem. Obecnie cennik został umieszczony w zakładzie pogrzebowym.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z dnia 12 stycznia 2021r. Małopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej w trybie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach z tytułu niewykonania obowiązków uwidaczniania cen świadczonych usług związanych z prowadzeniem pogrzebów i kremacją zwłok. Jednocześnie stronę pouczone o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, a w szczególności o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy,

jak również brania udziału w przeprowadzeniu dowodu oraz możliwości złożenia wyjaśnienia.

W dniu 14 stycznia 2021 r. Małopolski WIIH zwrócił się do Urzędu Skarbowego w Bochni o przekazanie informacji w zakresie wielkości obrotów i przychodu w roku 2019, osiągniętych przez przedsiębiorcę (...).

Decyzją nr 18/2021 z dnia 9 lutego 2021 r. Małopolski WIIH wymierzył przedsiębiorcy (...), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, karę pieniężną w wysokości 9.000 zł za niewypełnienie w miejscu sprzedaży detalicznej obowiązku o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, co wyraziło się nieuwidocznieniem w żaden dostępny sposób cen świadczonych usług związanych z prowadzeniem pogrzebów i kremacją.

W dniu 1 marca 2021 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Krakowie wpłynęło odwołanie strony. W odwołaniu tym strona wniosła o obniżenie wysokości kary, bowiem kara ta zdaniem strony jest bardzo wysoka i krzywdząca, Strona wskazała, iż zawsze z rodzinami zmarłych konsultuje koszty pogrzebu, a brak cennika nie był podyktowany chęcią spekulacji czy oszukania klientów. Ceny zaś są takie same za te same usługi.

Pismem z dnia 18 marca 2021 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes UOKiK” poinformował stronę postępowania o toczącym się postępowaniu odwoławczym oraz przysługującym stronie prawie do zapoznania się z aktami i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała ze swojego uprawnienia.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy o cenach, przedsiębiorca ma obowiązek w miejscu sprzedaży detalicznej uwidocznić cenę w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

Z treści zaś § 3 rozporządzenia wynika, iż cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy. W przypadku zaś usług mogą być one umieszczone w cenniku lub katalogu.

Czynności kontrolne przeprowadzone przez Inspekcję Handlową wykazały, iż ww. przedsiębiorca nie wykonał obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o cenach. W toku kontroli jednoznacznie stwierdzono, że nie uwidoczniał w żaden dostępny konsumentom sposób cen świadczonych przez siebie usług związanych z prowadzeniem pogrzebów i kremacji.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy jest spójny i jednoznaczny. Zaskarżona decyzja wydana została w oparciu o dowody zebrane w trakcie kontroli, w szczególności protokół kontroli, a strona nie kwestionowała ustaleń w nim zawartych.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zwraca uwagę, że art. 4 ust. 1 ustawy o cenach stanowi, iż w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

Niezrealizowanie tego obowiązku, zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy, powoduje nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten nakazuje zatem wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy, a w trakcie kontroli przystąpiono do wykonywania zaleceń inspektorów i na dzień wszczęcia postępowania wszystkie nieprawidłowości były wyeliminowane. Ustęp 3 tego artykułu stanowi natomiast iż, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu. Biorąc więc pod uwagę maksymalny zakres sankcji, jaką mógł zastosować Małopolski WIIH, kara w wysokości 9.000 zł jest, w ocenie Prezesa UOKiK, odpowiednią i zastosowaną prawidłowo, z uwzględnieniem wszystkich ustawowych kryteriów nałożenia sankcji.

Prezes UOKiK wskazuje, że celem ustawy o cenach jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacja dotycząca ceny służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Z protokołu kontroli jednoznacznie wynika, że przedsiębiorca nie podawał cen usług pogrzebowych ani kremacji.

W odwołaniu strona wnosi o zmniejszenie kary gdyż jest zbyt wysoka i krzywdząca dla strony .

Wskazać w tym miejscu należy, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką właśnie jest kara pieniężna nakładana na podstawie przepisów ustawy o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego przypisaną mu obiektywną odpowiedzialność za naruszenie ciężących na nim obowiązków. Samo zaś stwierdzenie – udowodnienie faktu braku właściwej informacji w zakresie m.in. ceny usługi, jest wystarczającą przesłanką do nałożenia kary pieniężnej. Nie ma przy tym znaczenia czy niedopełnienie obowiązku uwidocznienia cen w określony sposób nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie. Dodatkowo wskazać należy, że ustawa nie przewiduje możliwości badania przez organ Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciężącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary i usługi opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen.

Wymierzając sankcję w niniejszej sprawie organ pierwszej instancji zasadnie posłużył się swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz dopuszczalnych jej wysokości. Ustalając wysokość kary Małopolski WIIH prawidłowo uwzględnił kryteria określone w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach.

Mając na uwadze powyższe Prezes UOKiK uznaje, iż Małopolski WIIH wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym przy uwzględnieniu ustawowych wytycznych wymiaru sankcji wskazanych w art. 6 ust. 3 ww. ustawy oraz wspomnianych wymogów ujętych w celach regulacji.

Wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 9.000 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną realizującą zasady skutecznej, proporcjonalnej i odstraszającej kary ujętej w pomocniczo stosowanej legislacji unijnej tj. art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L Nr 80 z 18.03.1998 r.). Należy ponadto stwierdzić, iż przepisy ustawy o cenach stanowią, iż wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada karę pieniężną w wysokości do 20 000 zł. Wymierzając sankcję w tym zakresie posługuje się przy tym swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz wysokością. Małopolski WIIH, po dokonaniu oceny stwierdzonych nieprawidłowości oraz po uwzględnieniu przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach ustalił wysokość kary pieniężnej przewidzianej prawem. Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znalazł podstaw do obniżenia kary.

Rozpatrując odwołanie Prezes UOKiK zbadał także kwestię odstąpienia od nałożenia kary na podstawie art. 189 f Kpa.

Powyższy przepis wskazuje wprost jakie podstawowe przesłanki muszą zostać łącznie spełnione, aby organ mógł odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestać na pouczeniu. Występują wtedy, gdy:

- 1) waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa lub
- 2) za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub strona została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

W przedmiotowej sprawie strona nie podała w ogóle cen swoich podstawowych usług, tj. pogrzebów i kremacji. Trudno zatem uznać, iż waga naruszenia jest znikoma.

Tym samym przesłanka pierwsza nie została całkowicie spełniona, zatem Prezes UOKiK nie znajduje podstaw dla zastosowania art. 189f pkt § 1 pkt 1Kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 Kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Po przeanalizowaniu akt sprawy organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2 Kpa. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Mając powyższe na uwadze organ drugiej instancji nie znalazł podstaw do odstąpienia od nałożenia kary administracyjnej.

Niezależnie od powyższego organ drugiej instancji informuje, że w myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz.1325 z późn. zm.) organ. Który nałożył karę – Małopolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy. Należy przy tym podkreślić, że utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji jest konsekwencją dokonania przez organ drugiej instancji oceny, że decyzja organu pierwszej instancji była prawidłowa i co do istoty sprawy identyczna, jak decyzja podjęta przez organ drugiej instancji. Prezes UOKiK przychylił się tym samym do ustaleń poczynionych w toku postępowania przez organ pierwszej instancji oraz uznał, iż Małopolski WIIH zasadnie nałożył na przedsiębiorcę(...), karę pieniężną wysokości 9.000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych), z tytułu naruszenia określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o cenach, obowiązku uwidaczniania cen świadczonych usług związanych z prowadzeniem pogrzebu i kremacji, w żaden dostępny konsumentom sposób. Tym samym, decyzja nr 18/2021 Małopolskiego WIIH z dnia 9 lutego 2020 r. o wymierzeniu kary pieniężnej powinna pozostać w obrocie prawnym.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
 - 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.
4. Do należności pieniężnych w postaci kar pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325).

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/